

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: wtorek, 22, lipiec 2025 12:19

Tomasz Smaś

Odśloni: 738

Polki zyskują dostęp do światowych standardów profilaktyki raka szyjki macicy. Od lipca 2025 roku w Polsce obowiązuje zmodernizowany Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, w którym uwzględniono nowoczesny test molekularny HPV HR oraz cytologię na podłożu płynnym (LBC). Zmiana ta ma ogromne znaczenie dla zdrowia kobiet – umożliwi bowiem wykrycie zmian przedrakowych na bardzo wczesnym etapie, co znacząco zwiększa szanse na skuteczne leczenie i uniknięcie zachorowania.

Nowy model badań opiera się na testach wykrywających obecność wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku onkogennym – głównego czynnika rozwoju raka szyjki macicy. Dzięki większej czułości diagnostycznej w porównaniu do klasycznej cytologii, test HPV HR stanowi przełom w profilaktyce wtórnej tego nowotworu. Co ważne, badanie to jest w pełni finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie wymaga skierowania.

Z nowej formy profilaktyki mogą skorzystać kobiety w wieku 25–64 lata. Wystarczy zgłosić się do jednej z prawie 2700 placówek posiadających umowę z NFZ – w tym poradni położniczo-ginekologicznych i niektórych poradni podstawowej opieki zdrowotnej. W niektórych przypadkach materiał do badania będzie mogła pobrać również wykwalifikowana położna, co zwiększy dostępność programu.

Zmieniona struktura programu nie tylko wprowadza nowoczesne metody diagnostyczne, ale także modyfikuje częstotliwość wykonywania badań. Jeżeli wynik testu HPV HR okaże się ujemny, kolejne badanie może być wykonane nawet po pięciu latach. Dodatni wynik skutkuje przeprowadzeniem cytologii na podłożu płynnym z tego samego materiału. W zależności od wyniku cytologii pacjentka zostaje objęta dalszą diagnostyką lub skierowana na kolejne badanie po upływie 12 miesięcy.

Nowy program to realizacja kluczowego celu Narodowej Strategii Onkologicznej i element Krajowej Sieci Onkologicznej. W jego wdrożenie zaangażowany został Narodowy Instytut Onkologii jako Centralny Ośrodek Koordynujący Programy Profilaktyki. Wcześniej, w latach 2019–2023, przeprowadzono pilotaż z udziałem blisko 34 tys. kobiet, co pozwoliło potwierdzić skuteczność i bezpieczeństwo nowego modelu badań przesiewowych.

Wprowadzenie testu HPV HR do publicznego programu profilaktyki to również krok ku odwróceniu dotychczasowego modelu medycyny naprawczej na rzecz medycyny zapobiegawczej. Władze zdrowotne podkreślają, że zdrowie to inwestycja, a dzięki nowym rozwiązaniom kobiety zyskują dostęp do narzędzi o najwyższej skuteczności diagnostycznej.

Testy HPV HR i cytologia płynna są powszechnie stosowane w krajach Unii Europejskiej i rekomendowane przez Światową Organizację Zdrowia jako najlepszy sposób wykrywania raka szyjki macicy na wczesnym etapie. Polska, wdrażając te rozwiązania, dołącza do grona państw, które stawiają na skuteczną, nowoczesną i opartą na dowodach naukowych profilaktykę onkologiczną.

Nowy program ma również charakter systemowy – jego realizacja to efekt współpracy wielu instytucji: Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia, Narodowego Instytutu Onkologii oraz placówek medycznych w całym kraju. Dzięki temu kobiety w Polsce otrzymują realną szansę na skuteczną ochronę zdrowia i życia.

Źródło: MZ